

Toneelgroep Maastricht toont hypocrisie van narcistische generatie

DIALOOG

Welke wereld geven we door aan onze kinderen, vraagt een jong stel elkaar in de verhitte dialoog 'Longen' bij Toneelgroep Maastricht.

Shira Keller

HEERLEN

Een kind?!" Een jonge vrouw staat met haar vriend in de Ikea, hij heeft haar net gevraagd of ze een kinderwens heeft. Het is het startschot voor een explosieve dialoog, of nou ja dialoog, een wervelwind van woorden - over de klimaatcrisis, over deugen en overspel en bedachtzaamheid en verlies. Die gaat pas liggen als beide personages aan het slot van het toneelstuk hun laatste adem uitblazen.

Longen, een toneeltekst van de Britse Duncan Macmillan (hij schreef ook de in Nederland bejubelde stukken *People, Places and Things* en *Every Brilliant Thing*), gaat over de vraag „welke wereld we doorgeven aan onze kinderen”, aldus regisseur Zorba Huisman (1996). Zij regisseerde het stuk in 2023, voor festival Cultura Nova in Heerlen. Die encensering wordt nu, wegens succes, hernomen onder de vleugels van Toneelgroep Maastricht.

Huisman plaatst haar twee acteurs, Frieda Barnhard en Nick Renzo Garcia, op een kale, witte balletvloer. Het publiek zit rondom, alsof je naar een bokswedstrijd kijkt. En daar heeft het ook wel iets van weg, qua energie dan. De twee spelers spreken in noodtempo, elkaar in de rede vallend, gedachten spuiend alsof het filter tussen denken en praten is weggevalen. Allebei willen ze een kind, daarin zit hem de moeilijkheid niet. Maar hoe krijgen ze die wens in hemelsnaam moreel rechtgebied?

„Ik zou zeven jaar lang iedere dag op en neer kunnen vliegen naar New York en nog steeds niet zoveel broeikasgassen de atmosfeer in pompen als wanneer ik een kind zou krijgen”, zegt zij. Ondertussen zet ze haar partner eventjes bij zijn werk af met de auto. „De wereld zal behoefte hebben aan goed volk”, werpt hij tegen. Als juist de mensen die boeken lezen, zo-

als zij, besluiten geen kinderen meer te krijgen, „dan zijn het nou net hún genen die niet overleven.” Pleit hij nou voor eugenetica, vraagt zij huiverend.

Een gesprek, noemen ze het zelf. Maar hun uitwisseling voelt grotendeels aan als twee als gesprek vermomde, door elkaar gesneden monologen. Zelden zijn de twee geliefden op enige interesse in elkaar te betrappen. Er wordt niet meegeleefd of ingeleefd, enkel op neurotische wijze gezonden. Het is een fascinerende paradox: hoe feilloos twee acteurs op elkaar ingespeeld moeten zijn - en dat zijn Barnhard en Garcia, hun spel is behoorlijk virtuoos - om hun personages zo volmaakt langs elkaar heen te laten praten.

Smeltende ijskappen

Uiteindelijk is dat dan ook vooral waar het in *Longen* over gaat: niet zozeer de vraag of een kinderwens in een tijd van smeltende ijskappen nog wel verantwoord is, maar de stuitend ik-gerichte focus van deze personages, en de maatschappelijke implicaties van zo'n houding. Het stuk gaat over het gebrek aan verbinding, interesse, zorg, dat de communicatie tussen deze twee mensen verraadt. Over de hypocrisie van hun zogenaamde deugdzaamheid. Natuurlijk krijgen ze een kind. Via dit langs elkaar heen ratelende koppel schetst Macmillan het beeld van een narcistische generatie, die wel verantwoordelijkheidsgevoel veinst, maar in werkelijkheid meer bezig is met imago dan met idealen, meer met zichzelf dan met elkaar, meer met praten dan met handelen. Een levenshouding die eenzaam maakt, zo toont *Longen*.

„Wat wil je dan dat ik doe?”, vraagt de man als zijn vriendin al hyperventilerend bijstaat te komen van zijn kinderwensvraag. „Gewoon een knuffel en even je bek houden lijkt me eigenlijk het beste”, is haar antwoord. Na deze theatrale achtbaanrit kun je dat beamen. Misschien wel het beste advies, voor een leefbare toekomst.

Theater Theater

'Longen' door Toneelgroep Maastricht. Tekst: Duncan Macmillan. Vertaling: Teunie van der Sluijs. Regie: Zorba Huisman. Met: Frieda Barnhard en Nick Renzo Garcia. Gezien: 27 september in PLT Theater Heerlen. Nog te zien t/m 29 november. Info: toneelgroepmaastricht.nl

●●●●○

Frieda Barnhard en Nick Renzo Garcia in 'Longen' door Toneelgroep Maastricht.
FOTO BJORN FRINS